

Bil 2

Rapport.

DETEKTIVAFDELNINGEN.

185. B. D. 2.

909.

Tors- dagen den 25 februari

1909.

Ang.

ett möte i Folkets hus den 18 feb-
uari 1909.

Kunnen, Sjöström,

Torsdagen den 18 innevarande februari på kvällen afhölls i Folkets hus A-sal här i staden ett offentligt möte, hvilket genom allmänna tidningar på förhand kurgjorts genom en så lydande annons:

" HÄNSYNSLÖS KLASSKAMP

eller

feg undfallenhet ?

blir ämnet för

ALBERT JENSENS

föredrag i Folkets hus A-sal om torsdag afton kl. 8.

Dessutom talar

ALBIN THUNELL

öfver ämnet

DA VAPNET VRIDES UR FÖRTRYCKETS HAND.

OBS. Detta är samma föredrag som Thunell är åtalad för i Borlänge.

Därefter följer diskussion af

Jensens föredrag.

Köp biljetter i tid.

Biljetter å 25 öre säljas i Folkets hus kiosk, Slussplan 61 och i Tidningskontoret, Odengatan 63.

Socialistiska Ungdomsklubbarne."

Mötet öppnades klockan 8,15 eftermiddagen af distributören Axel Holmström, som hälsade de närvarande välkomna och tillkännagaf, att mötet egentligen var utlyst för Albert Jensens föredrag, men då Albin Thunell, som två gånger varit straffad för värnpliktsvägran, vore på genomresa här i staden, hade han anmodats att upprepa det föredrag, för hvilket han åtalats af en bondlänsman i Borlänge. Thunell skulle hålla sitt föredrag först, enär Jensens föredrag antagligen komme att blifva föremål för diskussion. Ordet öfverlämnades nu till Thunell.

Thunell

Han började sitt föredrag med den förklaringen, att tusen och åter tusen uppslukas af den kapitalistiska skabbiga blodhunden, som kallas militarismen, hvilken är inkarnationen af allt ondt och allt förhatligt. Det är en god militär, som kan låta människoblod flyta. Kapitaliststaterna stifta lagar för att skydda människolif samtidigt som de uppsätta härar för att mörda människor. Redan som barn inpräntas det hos oss, att vi icke skola mörda, men historien framställes för barnen på ett sådant sätt, att krigen blifva sedda som något stort och efterföljansvärdt. Detta uppfattas girigt af den lifliga barnafantasion och barnen blifva mer och mer intresserade för militarismen. Vi minnas själfva hur roligt det var att leka krig och efterlikna dessa mördarehjältar. Hur glada blefvo vi icke då vi fingo en leksakssabel eller ett gevär. Men åren gingo, af leken blef allvar, vi skulle ut och lära oss bästa sättet att handtera vapnen. Ju flere vi kunde skjuta ned, ju större hjältar skulle vi blifva. Ja, kamrater, detta är vapnet, som användes för att upprätthålla klassväldet. Det skall riktas mot vår fader och mot vår broder om så erfordras. Vi skola på befallning skjuta ned våra närmaste anhöriga. Militarismen är ett vapen afsedt för kapitalisternas yttre och inre fiender. Sistlidne sommar användes militär mot arbetarne, då de kämpade för en drägligare tillvaro, den användes för att skydda strejkbrytarne, dessa utlå klassförrädare, som icke blygas för att rycka brödet ur munnen på arbetarne. Militarismen är kapitalismens stöd. Det är ett farligt vapen i kapitalisternas händer. Därför vilja vi

1921

vrida det ur deras händer för att vi sedermera lättare må kunna kasta af oss slafveriets ok.

Det heter sedan gammalt, att arbetarne icke hafva något fosterland, de hafva endast sin egen arbetskraft att försvara. Socialdemokraterna äro visserligen försvarsnihilister, men de hafva ^{en af} socialekonomiska skäl (för sin) försvarsnihilism. De tycka att det är för dyrt, vore det billigare, så kunde de vara med om den. På denna tränga plan hafva de ungsocialistiska revolutionärerna icke stannat. Vi vilja afskaffa militarismen därför, att den är barbarisk och grym och därför, att den är den bästa stödjapelaren för kapitalismen. Detta har väckt upp en storm af förbittring och med stränga klasslagar försöker man hämma vår agitation. Först gjordes detta genom fosterländska fester, där man utbringade lefve för fosterlandet. Detta ord, som klingar så falskt, då man tänker på de våldsdåd, som föröfvats i fosterlandets namn. Alla våldsdåd ske i fosterlandets namn och man skriker ut sitt lefve i stället för att skrika ut en vild förbannelse. Dessa fosterlandsherrar tro att de med sina galenskaper skall kunna motarbeta vår agitation, men deras försök äro fruktlösa, ty ju högre de skrika, ju högre skola vi skrika. Krigsgalningarne böra snart kunna inse, att dessa medel icke hjälpa. Då man icke med andra vapen kunde försvara sig mot oss, började man skrika på polis, detta började 1905. Vi minnas huru kyrkoherde Heüman i sin midsommarpredikan skrek att vi skulle tillgripa vapen, men vi ville icke gå ut för att mörda. Då man icke kunde få krig till stånd, började man skrika på sin nationella samling och så fingro vi de sköna och rörande mun-korgslagarne. Jensen greps då och kastades i fängelset. Vid förlidets års riksdag sökte man sätta kronan på verket genom prygellagens införande. Den sades vara afsedd för svårare brott^S. lingar, men det var en annan tanke, som låg därunder, den var afsedd att tysta munnen på det röda packet, på ungsocialisterna. Den tanken var tydlig och klar. En konservativ tidning, nämligen Wästmanlands Allehanda i Wästerås uttalade tanken tydligt.

De som icke ville exercera skulle smaka daggen och så skulle fosterlandskärleken inklappas bakvägen. Men förslaget föll och reaktionen grät. Prygellagen går kanhända igenom ett annat år, men vi hånskratta åt dessa lagar. För hvar och en som sättes in i fängelse, uppstå tio nya och från millioner läppar skall snart ljuda: "Bort med militarismen." Men detta är icke nog för den revolutionära antimilitarismen. Vi måste sätta handling bakom ordet och handlingen heter värnpliktsvägran. Ungsocialisterna hafva försökt detta medel. Fritiof Larsson var den förste Josef Andersson fick sex och en half månaders fängelse, Johansson i Kalmar fick två månader, Olof Magnusson i Karlskrona fick åtta månaders straffarbete, hvilket var det strängaste straff någon ådömts för värnpliktsvägran. Det finnes äfven andra som vägra, nämligen fribaptisterna, hvilka vägra af religiösa skäl, men dem behandlar man litet skonsammare. Men äfven de kastas i fängelse därför att de följa sitt samvetes röst. Trots straffena ha de vägrandes antal växt hastigt, så att de nu uppgå till ett 60 à 70-tal. Då talaren insatts i fängelse i Waxholm, hade väbeln sagt åt honom, att han vore väl för feg att exercera. Väbeln slog spiken på hufvudet. Vi äro för fega att ikläda oss knekttröjan. Många säga att det är en galenskap, ty skulle vägran göra någon nytta, så skulle alla vägra. Vi hafva dock icke tänkt oss, att hundra eller tusental skola göra det genast, utan det skall utbreda sig så småningom och utveckla sig tills det blir allmän värnpliktsstrejk. Man har äfven andra invändningar. Man säger att det är för stora offer. Jag vill icke bestrida, att det är stora offer att lefva långa tider i fängelse, i all synnerhet som det funnits de, som i fängelset ådragit sig obotliga sjukdomar, såsom lungsot. Men hvad hafva vi här i Sverige offrat för vår sak i jämförelse med hvad våra bröder och systrar offrat i andra länder, exempelvis i Ryssland, där de icke allenast kastas i fängelset, utan skickats till de Sibiriska grufvorna. Unga kvinnor hafva kastat sina stolta offer på frihetens altare. En rysk kvinna satt tio år i fängelse och vi

minnas Maria Spiridovna, huru hon behandlades af sina bödlar. Sedan dessa rofdjur utfört sina dåd mot henne och smittat henne med venerisk sjukdom, skickades hon till Sibirien. Det är sådana hjältar, hvilkas namn aldrig skall förblekna. Då menar jag att vi svenska arbetare icke kunna tala om offer. Vi ungsocialister anse att intet offer är nog stort. Vi kunna alla offra våra lif.

Militarismen är icke endast en politisk fråga, utan en ekonomisk, och därför måste kampen föras af proletariatet. Militarismen är proletariatets fiende i lönestriden och vår sak kan icke föras fram utan offer och offret är fängelset. Ingen har rätt att uppmana någon att vägra att utföra värnplikt, utan det måste öfverlämnas åt hvar och en. Det är hvars och ens egen sak. Därför kan endast den enskilde afgöra sin ståndpunkt. Fängelset, detta kardinalmedel, skall böja oss, skrika våra förföljare. Men där skapas revolutionen, där tändes hatet och det är just detta stolta flammande hat, som skall sporra oss. Tro icke att fängelset skall få oss att krypa till korset, att krypa i knekttröjan. Nej, hellre då ruttna bort eller låta släpa oss framför kanonmynningarne och låta granaterna slita oss i stycken än kläda oss i den förhatliga slaktarskjortan. Borgarsamhället bör nu inse att det malkas sitt fall och att barbariets tid är tilländalupen. Kapitalisterna kunna icke tänka sig något annat samhälle än ett sådant, där arbetarne lefva i möd och elände. Att de då i sin förtviflan tillgripa polis och fängelse är ej att undra på. Liksom det gått i andra länder skola de icke heller här kunna hindra oss i arbetet för frihetens sak. Den skall åter höjas buren af starka armar, af frihetens och ungdomens entusiasm och det är denna tanke, som skall följa oss och gifva oss mod i fängelset. Talaren hade själf två gånger suttit i fängelse för värnpliktsvägran. Han ville nu rikta en uppmaning till alla att hjälpa till i kampen för friheten. Tro icke att friheten vinnes genom att lägga händerna i kors eller genom att kompromissa i parlamentet. Låt vår lösen vara: "Samling under den revolutionära fanan." Vi skola vrida svärdet ur förföljar-

nes händer.

Talaren ville icke uppmana någon till värnpliktsvägran, ty det vore brottsligt och han ville icke förleda någon att göra en brottslig handling, men ett ville han säga: "Kamrater, betänken er noga imman ni låten förklara er dugliga till kanonmat. Hafven i mod att trotsa samvetets röst. Kamrater, blifven menniskor och ej djäflar." Han ville ej prisa brottslig handling, men han ville nämna hur en kamrat för ett år sedan i Västerås blef dömd till två månaders fängelse för det han sagt att man borde taga af sig hatten för dem, som vägra att göra värnplikt. Hvad jag prisar är fredens och frihetens mål, för hvilket vi kämpa. Värnpliktsvägran (är) det medel, som för alltid skall tysta kanonernas dunder. Då stundar klass-samhällets fall. Snart skall stormklockans dofva slag mana till afgörande kamp, (då skall vapnet vridas ur förtryckets hand.) Du usla samhälle med ditt godtycke, ditt tyranni, Din undergångs timma är då slagen. "

Därefter talade Herr Albert Jensen öfver ämnet:

"Hänsynslös klasskamp eller feg undfallenhet."

Han erinrade om hurusom den moderna kräftgångsutvecklingen för socialismen icke blifvit sådan, som den vetenskapligt utvecklats af Engels. Staten, som vore ett organ till förtryck, utgör ett mäktigt hinder i ett framtida socialistiskt samhälle. Genom den privata äganderättens afskaffande måste staten såsom en representant för kapitalismen upphöra att existera. Staten har uppdelat folket i två stora samhällslager, den ägendomslösa och den ägendomsägande. Dessa förhållanden hafva framskapat en klasskamp, som måste taga hänsynslösa former. Sedan den privata äganderätten upphäfts måste staten afskrifvas och i dess ställe skulle samhället inträda i de fria associationernas led. Från detta gamla socialistiska ideal har socialdemokratiens kräftgång afvikit och häraf har den försumpning, som kännetecknar våra dagars socialdemokrati, uppkommit. Socialdemokraterna vilja behålla den gamla staten och endast göra reformer inom parlamentarismens ram, men när man kommit på denna ståndpunkt fly-